

Notitie : Quickscan flora en fauna 'Gemeentewerf/ijsbaan' te Abbekerk

Datum : 1 februari 2018
Opdrachtgever : Gemeente Medemblik
Projectnummer : 209x00750
Opgesteld door : ir. M.J.I.C. van de Schoot
Interne controle: : ing. M. Koen

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. Ten behoeve van een wijziging bestemmingsplan voor een terrein met ijsbaan en oude gemeentewerf, centraal gelegen in Abbekerk, is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet Natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

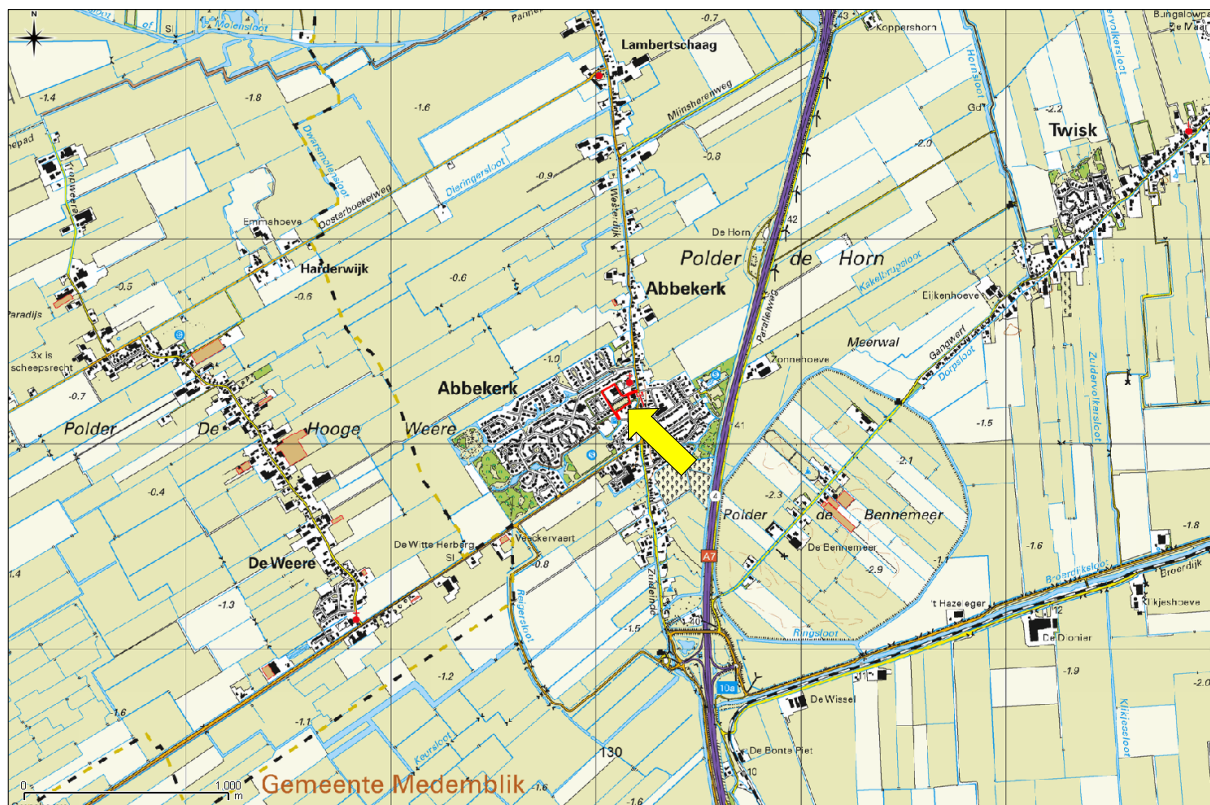
Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 25 oktober 2017 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest/verblijfsmogelijkheden. Daarnaast is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van 'expert judgement' is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Holland geraadpleegd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd middels de quickscanhulp. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

2017

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen in Noord-Holland, vlak langs de A7, ongeveer 8 kilometer ten noorden van Hoorn. Het plangebied ligt centraal in het dorp, onder andere gelegen tegen de kerk en begraafplaats. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Topografische kaart ligging van het plangebied

Huidige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit een gemeentewerf met enkele loodsen in het noorden, en een ijsbaan met een koek-en-zopiehuisje in het zuiden. Hier tussenin ligt een parkeerplaats met ten noorden en zuiden respectievelijk een bomenrij en een struweel. Het hele gebied is omzoomd door een groenstrook aan de oost-, zuid-, en westzijde.

In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 10 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Toekomstige situatie

De gemeente is voornemens het terrein te gebruiken voor bouw van maximaal 20 woningen. De voormalige gemeentewerf en de ijsbaan maken plaats hiervoor. Twee van de loodsen en het gebouw van de oude gemeentewerf worden gesloopt, alsmede het koek-en-zopiehuisje bij de ijsbaan. De groene, meest noordelijke loods wordt gebruikt door een schietvereniging en blijft vooralsnog staan.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving

Figuur 3. Parkeerplaats centraal deel plangebied

Figuur 4. Zuidelijke loods

Figuur 5. Noordzijde loodsen

Figuur 6. Zuidzijde loodsen

Figuur 5. Ijsbaan zuidzijde gebied

Figuur 6 Koek-en-zopiehuisje

Figuur 7. Gebouw van voormalige gemeentewerf

Figuur 8. Gebied naast loodsen noordwesten

Figuur 9. Westzijde van de ijsbaan

Figuur 10. Gemeentelijk groen ten zuiden van de ijsbaan, potentiële doorsteek naar nieuwe woongebied

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

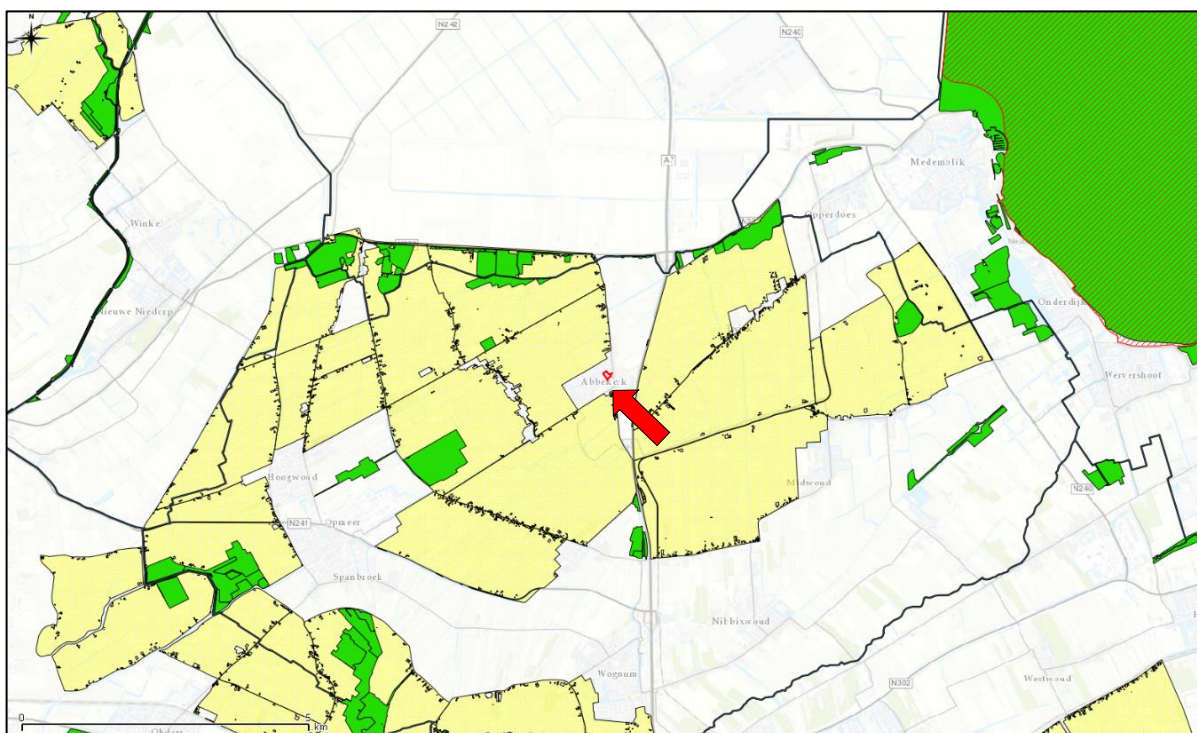
De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, "IJsselmeer", bevindt zich op circa 7,5 kilometer afstand ten oosten van het projectgebied (zie figuur 12). Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Gezien de afstand zijn externe factoren als licht en geluid op voorhand uitgesloten. Daar de voor stikstof licht gevoelige gebieden op meer dan 10 kilometer en gevoelig tot zeer gevoelige gebieden op meer dan 20 kilometer van het plangebied zijn gelegen, en volgens de Aeries Monitor is wegverkeer binnen de bebouwde kom in z'n algemeenheid op deze gebieden (inclusief de uitstoot van nabijgelegen grotere steden als Hoorn, Heerhugowaard, Alkmaar en dergelijke) voor circa 1% (of zelfs veel minder) verantwoordelijk voor de stikstofdepositie op deze gebieden, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de bouw en aanwezigheid van maximaal 20 nieuwe woningen een significante toename aan stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied zal veroorzaken. Vervolgonderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000, wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen: Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is niet gelegen binnen het nationaal Natuurnetwerk (zie figuur 12). Het dichtstbijzijnde Natuurnetwerk ligt ongeveer 2 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Het buitengebied direct buiten Abbekerk is aangewezen als weidevogelleefgebied. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities gelijk blijven waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van de huidige staat van het Natuurnetwerk niet worden aangetast. Ook zal er geen verstoring optreden ten aanzien van weidevogels, mede gezien de ligging van het plangebied in de kern van Abbekerk. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Figuur 12. Ligging Natura 2000 (rode arcering), Natuurnetwerk Nederland (groene vlakken) en weidevogelleefgebied (gele vlakken) ten opzichte van het plangebied (rode pijl)

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Aangezien het plangebied zich volledig binnen de bebouwde kom bevindt is toetsing aan het onderdeel houtopstanden conform de Wet natuurbescherming bij dit plan niet aan de orde.

Toetsing soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Vogels

De daken van de loodsen en het stenen gebouwtje van de gemeentewerf bieden geen geschikte invliegopeningen/broedplaatsen voor vogels met jaarrond beschermde nesten als huismus, gierzwaluw en kerkuil. Het koek-en-zopiehuisje bevat enkele openingen onder de onderste rij dakpannen wat leidt tot geschikte nestlocaties voor de huismus. Onder het dak kunnen zich een of meerdere huismusnesten bevinden. Ook een soort als koolmees, pimpelmees of spreeuw kan hier tot broeden komen. Daarnaast kan de dichte begroeiing functioneren als essentiële schuilgelegenheid voor huismussen. Vanwege de geringe hoogte zijn nesten van gierzwaluw hier redelijkerwijs uitgesloten. In de opgaande beplanting in het plangebied bevinden zich geen (potentiele) jaarrond beschermde nesten van vogels als sperwer

en ransuil. Er kan wel een soort als merel, winterkoning, roodborst, heggenmus of houtduif tot broeden komen.

Subconclusie

Bij sloop van het koek-en-zopiehuisje bestaat de kans dat er één of meerdere nesten van de huismus verloren gaat. Nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor aanvang van de sloop dient duidelijk te zijn, op basis van nader onderzoek, of zich onder het dak van het koek-en-zopiehuisje nesten van de huismus bevinden. Op basis van de nader te verkrijgen informatie kan worden bepaald of er bij uitvoering van de sloop sprake is van overtreding. Bij de aanwezigheid van een of meerdere nesten zal door het treffen van maatregelen; zoals het aanbieden van tijdelijke nestkasten, slopen buiten de gevoelige periode en het geschikt maken van de nieuwbouw de functionaliteit van de nesten behouden moeten blijven en schade aan individuen moeten worden voorkomen. Daarnaast dient voor het verwijderen van de huidige nestplaats officieel een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Noord-Holland, via de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord. Door het behoud van de functionaliteit, zorgvuldig te handelen en het hier hooguit enkele nesten zal betreffen, zal de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie huismussen door de voorgenomen sloop en nieuwbouw zeker niet in het geding komen.

Bij de uitvoeringsfase van de voorgenomen plannen kan er ook verstoring van broedende vogels plaatsvinden waarvan het nest niet jaarrond is beschermd. Voor de betreffende soorten geldt dat, indien de werkzaamheden ter plaatse van beplanting en de sloop van het koek-en-zopiehuisje buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, er redelijkerwijs geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels zoals merel, winterkoning, roodborst, heggenmus, koolmees, Pimpelmees, spreeuw, houtduif etc. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. In de Wet natuurbescherming wordt echter geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Geldend is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij twijfel omtrent de afwezigheid van een (verlaet) broedgeval, zoals de houtduif, wordt geadviseerd voorafgaand aan het verwijderen van opgaand groen een controle op broedgevallen uit te (laten voeren). De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een dergelijke vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdierverseniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, meervleermuis, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis en baardvleermuis.

De loodsen en het gebouw van de gemeentewerf zijn niet geschikt als vleermuisverblijf. Er zijn geen geschikte invliegopeningen of ruimtes tussen spouwmuren of dakbeschot aanwezig. Het koek-en-zopiehuisje biedt wel een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn enkele ingangen aanwezig waardoor vleermuizen, als gewone dwergvleermuis of gewone grootoorvleermuis, mogelijk gebruik zouden kunnen maken van de ruimte in het gebouw (figuur 11 en 12). Ook is er mogelijk sprake van het aantasten van (essentieel) foerageergebied. De ijsbaan vormt een groene, beschutte en onverlichte foerageerlocatie waar vleermuizen vooral aan het begin van de avond in grote aantallen kunnen foerageren. Mede afhankelijk van de intensiteit, aantallen, tijdsduur en welke momenten, dat (verschillende soorten) vleermuizen het ijsbaangedeelte (mogelijk) gebruiken om te foerageren, in vergelijking met hoe de directe omgeving door vleermuizen wordt gebruikt om te foerageren, kan worden bepaald in

hoeverre bij uitvoering van de plannen (indirect) sprake is van indirecte verstoring op (strategisch gelegen) verblijfplaatsen, en hoe hiermee bij de inrichting van het plangebied op voorhand rekening gehouden dient te worden om de negatieve effecten te voorkomen.

Figuur 11. Gat onder luifel koek-en-zopiehuisje

Figuur 10. Ruimte achter beschot koek-en-zopiehuisje

Subconclusie

Bij sloop van het koek-en-zopiehuisje bestaat de kans dat er een vaste rust- of verblijfplaats van veldmuizen verloren gaat. Tevens kunnen de plannen het verlies van essentieel foerageerhabitat betreffen. Verblijfplaatsen (en indirect ook de functionele leefomgeving) van alle soorten veldmuizen zijn jaarrond beschermd. Voor de sloop en om bij de inrichting van de plannen nog rekening te kunnen houden met veldmuizen dient tijdig duidelijk te zijn, middels nader onderzoek, of het koek-en-zopiehuisje een verblijfsfunctie heeft en/of de ijsbaan van essentieel belang is als strategische foerageerlocatie. Op basis van de nader te verkrijgen informatie kan worden bepaald of er bij uitvoering van de sloop sprake is van overtreding en hoe met de nieuwe inrichting rekening kan worden gehouden met essentiële foerageermogelijkheden.

Bij aanwezigheid van een verblijfplaats dient, naast het treffen van diverse maatregelen, een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Noord-Holland, via de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord, voor het verstoren, vernielen en/of beschadigen van een vaste rust- en verplaatsplaats. Indien van toepassing de functionaliteit van verblijfplaatsen (incl. essentiële foerageermogelijkheden) middels de juiste inpassingen wordt behouden, zal de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie van de betreffende veldmuizensoort door de voorgenomen plannen niet in het geding komen.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Soorten als konijn, egel, huisspitsmuis en rosse woelmuis kunnen in het plangebied worden waargenomen. Door de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstandig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werkgebied.

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten wezel en hermelijn voor. Er zijn geen holen of nesten in de grond of in de bomen aangetroffen die zouden kunnen dienen als schuil- of nestplaats voor deze soorten. Het terrein kan wel deel van het leefgebied van deze soorten uitmaken, echter gezien de ligging in de kern van Abberkerk zal het hier hooguit om een incidenteel individu gaan, die hun kernleefgebied hebben ter plaatse van de groene randen van Abbekerk en het buitengebied. De voorgenomen plannen zullen dan ook geen negatief effect hebben op het essentiële leefgebied van een kleine marterachtige. De aanwezigheid van andere strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn op basis van de verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat eveneens redelijkerwijs uitgesloten

Subconclusie

Met de ontwikkeling binnen het plangebied gaat geen (essentieel) leefgebied van een grondgebonden zoogdiersoort verloren. Inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties van soorten is niet aan de orde. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend van reptielen. Het voorkomen ervan binnen het plangebied is daarmee dan ook uitgesloten.

Subconclusie

Negatieve effecten op reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Bij ruimtelijke ontwikkeling geldt voor deze soorten een provinciale vrijstelling. Binnen het plangebied kan een dergelijke soort, vanuit tuinvijvers en sloten in de omgeving, worden aangetroffen.

Volgens de verspreidingsgegevens is enkele kilometers van het plangebied ook de niet vrijgestelde rugstreeppad bekend. De ijsbaan ligt in het voorjaar en zomer droog, waardoor het niet geschikt is als voortplantingswater. Ook in de directe omgeving is geen geschikt voortplantingswater aanwezig, waardoor de aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied, midden in de kern van Abbekerk, redelijkerwijs is uitgesloten.

Subconclusie

De voorgenomen plannen zullen geen afname van geschikt essentieel habitat van een amfibieënsoort veroorzaken, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van populaties is dan ook uitgesloten. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor incidenteel aanwezige individuen.

Vissen

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater binnen het plangebied kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

Subconclusie

Negatieve effecten op beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten

In de ruime omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten libellen of vlinders. Aantasting van (deel)populaties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hiervoor geen geschikt habitat aanwezig.

Subconclusie

Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen beschermde soorten planten bekend. Het plangebied vormt daarbij ook geen geschikt groeihabitat voor een beschermde plantensoort. Tijdens het veldbezoek zijn daarbij ook geen (restanten) van beschermde soorten vaatplanten aangetroffen.

Subconclusie

Negatieve effecten voor beschermde vaatplanten worden op voorhand uitgesloten.

Conclusies

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten, in acht te worden genomen.

- Middels nader (protocollair) onderzoek naar de functionaliteit van het ijsbaangedeelte en het koeken-zopiehuisje voor zowel vleermuizen als de huismus, dient eerst inzicht te worden verkregen of er bij uitvoering van de huidige plannen sprake is van overtreding. Indien van toepassing kunnen, middels het tijdig treffen van de juiste (inrichtings)maatregelen en het aanvragen van een ontheffing, de plannen alsnog worden uitgevoerd.
- Ten aanzien van overige broedvogels dient, om overtreding op voorhand redelijkerwijs te voorkomen, het verwijderen van opgaand groen en de sloop buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of een controle moet de aanwezigheid van een broedgeval uitsluiten.
- Ten behoeve van (incidenteel) aanwezige overige soorten dient de zorgplicht in acht te worden genomen.

Mede gezien de beperkte omvang van de plannen en “grote” afstanden tot stikstof gevoelige Natura 2000-gebieden zijn negatieve effecten op Natura 2000-gebieden redelijkerwijs uitgesloten. De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland of andere provinciaal beschermde gebieden zullen evenmin worden aangetast. Toetsing aan het onderdeel houtopstanden (voormalige Boswet) is bij dit plan niet aan de orde.

Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht (potentiele) aanwezigheid beschermde soorten/gebieden en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Potentieel aanwezig	Sprake van verstoring	Vervolgtraject / maatregelen	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Mogelijk	Verwijderen groen en sloop buiten broedseizoen of controle vooraf	globale broedseizoen loopt van maart tot half augustus
	Jaarrond beschermd	Ja	Mogelijk	-	-
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek in verband met sloop koek-en-zopiehuisje	Bij aanwezigheid verblijfplaats is voor de sloop een ontheffing nodig
	Foerageerhabitat	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek binnen ijsbaangebied	Indien noodzakelijk inrichtingsmaatregelen treffen en/of ontheffing aanvragen
	Vliegroutes	Nee	Nee	-	-
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Mogelijk	Zorgplicht	Heeft betrekking op een soort als de egel en konijn
Reptielen		Nee	Nee	-	-
Amfibieën		Ja	Mogelijk	Zorgplicht	Heeft betrekking op een soort als de gewone pad en bruine kikker
Vissen		Nee	Nee	-	-
Ongewervelden		Nee	Nee	-	-
Vaatplanten		Nee	Nee	-	-

Gebiedsbescherming	Afstand tot gebied	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Bijzonderheden / opmerkingen
Natura 2000	ca. 7,5 km	Nee	-	Stikstofgevoelige gebieden zijn op meer dan 10 km afstand
Natuurnetwerk Nederland	ca. 2 km	Nee	-	Wezenlijke ecologische waarde en kenmerken blijven gelijk
Houtopstanden	-	Nee	-	Niet van toepassing

Geraadpleegde bronnen

Algemene Literatuur

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Algemene websites

- bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- floron.nl (soortgegevens planten)
- ravn.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- sovon.nl (soortgegevens vogels)
- synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01 (wettekst Wet natuurbescherming)
- www.zoogdierverseniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale websites

- <https://maps.noord-holland.nl/kaarten/> (NNN en natuurbeheerplan Noord-Holland)
- rudnhn.nl/Wet_natuurbescherming (implementatie natuurwetgeving binnen provincie Noord-Holland)

Ecologisch onderzoek huismus en vleermuizen, Gemeentewerf/IJsbaan te Abbekerk

Gemeente Medemblik

Eindrapport

Rapportnummer: 209X00750

Datum: 6 september 2018

Opdrachtgever: Gemeente Medemblik

Projectteam BRO: Marcel Koen, Ineke Kroes

Trefwoorden: Vleermuizen, huismus, Flora en Fauna onderzoek

Bron foto kافت:

Beknopte inhoud:

BRO
Hoofdvestiging
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
F +31 (0)411 850 401
E info@bro.nl

Inhoudsopgave

pagina

1. AANLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
1.3 Leeswijzer	3
2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED	5
2.1 Huidige situatie	5
2.2 Aanwezige ecotopen	5
2.3 Toekomstige (geplande) situatie	5
3. WERKWIJZE	9
3.1 Huismus	9
3.2 Vleermuizen	9
4. RESULTATEN	13
4.1 Huismus	11
4.2 Vleermuizen per soort	13
4.3 Vleermuizen per functie	13
5. EFFECTENBEOORDELING	15
5.1 Huismus	15
5.2 Vleermuizen	15
6. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	16
7. CONCLUSIES EN ADVIES	17
8. BRONNEN	18

1. AANLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen voor een herontwikkeling van de oude ijsbaan en de oude Gemeentewerf te Abbekerk. Om te voldoen aan nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de ingreep plaatsvindt, een onderzoek te doen naar het eventueel voorkomen van beschermde flora en fauna. Om de effecten van de plannen op natuurwaarden te bepalen is in opdracht van BRO in oktober 2017 een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Uit dat onderzoek bleek dat het plangebied mogelijk geschikt is voor huismussen en vleermuizen. Door het verdwijnen van een aantal gebouwen en de kruiden-, struik- en boombeplanting her en der op het terrein kunnen mogelijk verblijfplaatsen van huismussen of vleermuizen en/of foerageergebieden en vliegroutes verdwijnen.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er mogelijk jaarrond beschermde nesten van huismussen aanwezig in het plangebied?
- Welke soorten vleermuizen komen momenteel voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het plangebied, voor wat betreft de huidige en de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 worden de methode van werken en de onderzoeksinspanning beschreven. In hoofdstuk 4 worden de voorlopige resultaten van het eerste deel van het huismus-, en vleermuisonderzoek gepresenteerd. De mogelijke effecten van de ingreep worden gerelateerd aan de aanwezige soorten in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 beschrijft de toetsing aan de Wet natuurbescherming. In hoofdstuk 7 worden de conclusies weergegeven. Hoofdstuk 8 bestaat uit een korte bronnenlijst.

Figuur 2. Luchtfoto plangebied

Figuur 3. Parkeerplaats centraal deel plangebied

Figuur 4. Zuidelijke loods

Figuur 5. Noordzijde loodsen

Figuur 6. Zuidzijde loodsen

Figuur 7. Ijsbaan zuidzijde gebied

Figuur 8 Koek-en-zopiehuisje

Figuur 9. Gebouw van voormalige gemeentewerf

Figuur 10. Gebied naast loodsen noordwesten

2.2 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Gebouwen
- Bestrating
- Grasvegetatie
- Halfhoge bomen en struiken
- Hoge bomen

2.3 Toekomstige (geplande) situatie

Toekomstige (geplande) situatie

De gemeente is voornemens het terrein te gebruiken voor bouw van maximaal 20 woningen. De voormalige gemeentewerf en de ijsbaan maken plaats hiervoor. Twee van de loodsen en het gebouw van de oude gemeentewerf worden gesloopt, alsmede het koek-en-zopiehuisje bij de ijsbaan. De groene, meest noordelijke loods wordt gebruikt door een schietvereniging en blijft vooralsnog staan.

3. WERKWIJZE

3.1 Huismus

Werkwijze

Er zijn vier inventarisatiebezoeken gebracht aan de planlocatie op respectievelijk 29 mei, 7 juni, 17 juni en 26 juni 2018. De weersomstandigheden tijdens de inventarisatiebezoeken waren goed (droog en niet te koud, zie tabel 1). Tijdens de inventarisaties is bij het plangebied gepost vanaf meerdere overzichtspunten en gelet op broedende en/of broedverdachte (zingende) vogels. De gevolgde onderzoeksmethode voor huismus is gestoeld op het door BIJ12 uitgebrachte Kennisdocument Huismus, Versie 1.0 juli 2017.

Volgens het kennisdocument kan de aanwezigheid van een nest van een huismus als volgt worden aangetoond:

1. een nestindicatieve waarneming:
 - een nest of nestbouw of
 - bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats (nest zelf vaak niet zichtbaar, maar grassprietten of veertjes steken uit) of
 - transport van voedsel of ontlastingspakketjes of
 - bedelende jongen in nest (vlak voor uitvliegen goed te horen, steken kopjes uit nestopening).
2. min. 1 waarneming in potentieel broedbiotoop in de periode 10 maart t/m 20 juni van:
 - een zingend mannetje (veelal op de dakrand) of
 - aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats of
 - balts.

Afwezigheid van broedende huismussen is aangetoond, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei (met tien dagen tussen beide veldbezoeken) of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid wordt vastgesteld.

3.2 Vleermuizen

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd aan de hand van het vleermuisenprotocol (2017) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging. Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soort specifiek. Met

behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van een Petterson D240x ultrasounddetector (batdetector) en een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumens). Met een Edirol R-09 RH digitale recorder zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b. Verder is gebruik gemaakt van een Elekon Batlogger M, een zeer gevoelige heterodyne batdetector die niet alleen het geluid registreert, maar ook de locatie van het vleermuisgeluid, de tijd van de waarneming, en de exacte lokale weersomstandigheden op dat moment.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies te verwachten:

- Paarverblijven;
- Kraamverblijven
- Zomerverblijf.

Er zijn in het voorjaar twee veldinventarisaties geweest. De eerste veldinventarisatie vond plaats op 29 mei 2018 's ochtends vroeg, voor en tijdens zonsopkomst. De waarnemingen zijn voornamelijk gedaan lopend over het terrein, langs de gebouwen, langs randen van de ijsbaan, bij het koek- en zopiehuisje.

Op 26 juni is een tweede inventarisatie uitgevoerd, in de avond voorafgaand, tijdens en na zonsondergang. De waarnemingen waren eveneens voornamelijk gedaan lopend over het terrein, langs de gebouwen, langs randen van de ijsbaan, bij het koek- en zopie huisje.

In de nazomer zijn er twee veldinventarisaties geweest, na zonsondergang. De eerste nazomerinventarisatie was op 15 augustus. De tweede op 5 september. Ook in de nazomer zijn de waarnemingen voornamelijk gedaan lopend over het terrein, langs de gebouwen, langs randen van de ijsbaan, bij het koek- en zopie huisje.

Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1 Bezoeken i.v.m. huismus-, gierzwaluw- en vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur Onderzoek	Zon op/ onder	Weer	Temp.
29-05-2018	Vleermuizen: kraam- verblijf- en zwerm- plaats, zomerverblijf Huismus; zingende mannetjes en nest- plaatsen	03.30 -09.30	05.28/ 21.48	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag tijdens waarnemingen	22,1°C
07-06-2018	Huismus; zingende mannetjes en nest- plaatsen	09.30 -11.30	05.20/ 21.59	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel onbewolkt. Geen neerslag	19.8°C
17-06-2018	Huismus; zingende mannetjes en nest- plaatsen	07.30 -09.30	05.18/ 22.05	Wind gemiddeld 3 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag	15.6°C
26-06-2018	Vleermuizen: Kraam- verblijf- en zwerm- plaats, zomerverblijf Huismus; zingende mannetjes en nest- plaatsen	22.00 -24.00	05.20/ 22.07	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaarbewolkt. Geen neerslag	16.0°C
15-08-2018	Paarverblijf- en zwerm- plaats, zomerverblijf	23.00 -01.00	06.23/ 21.05	Wind gemiddeld 3 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag	19.7°C
05-09-2018	Paarverblijf- en zwerm- plaats, zomerverblijf	23.00 -01.00	06.28/ 20.19	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag tijdens waarnemingen	19.0°C

4. RESULTATEN

4.1 Huismussen

Tijdens geen enkele van de vier inventarisaties, op 29 mei, 7 juni, 17 juni en 26 juni 2018 zijn er nestindicatieve waarnemingen gedaan van huismus binnen het plangebied. Ook zijn binnen het plangebied in het geheel geen foeragerende huismussen aangetroffen. Er zijn in de directe omgeving eveneens geen huismussen aangetroffen. Sowieso zijn er tijdens geen van de bezoeken binnen het plangebied, maar ook in de omgeving geen mussen aangetroffen.

Er kan om die reden redelijkerwijze aangenomen worden dat er geen vaste rust- en verblijfplaatsen voor huismussen aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.2 Vleermuizen per soort

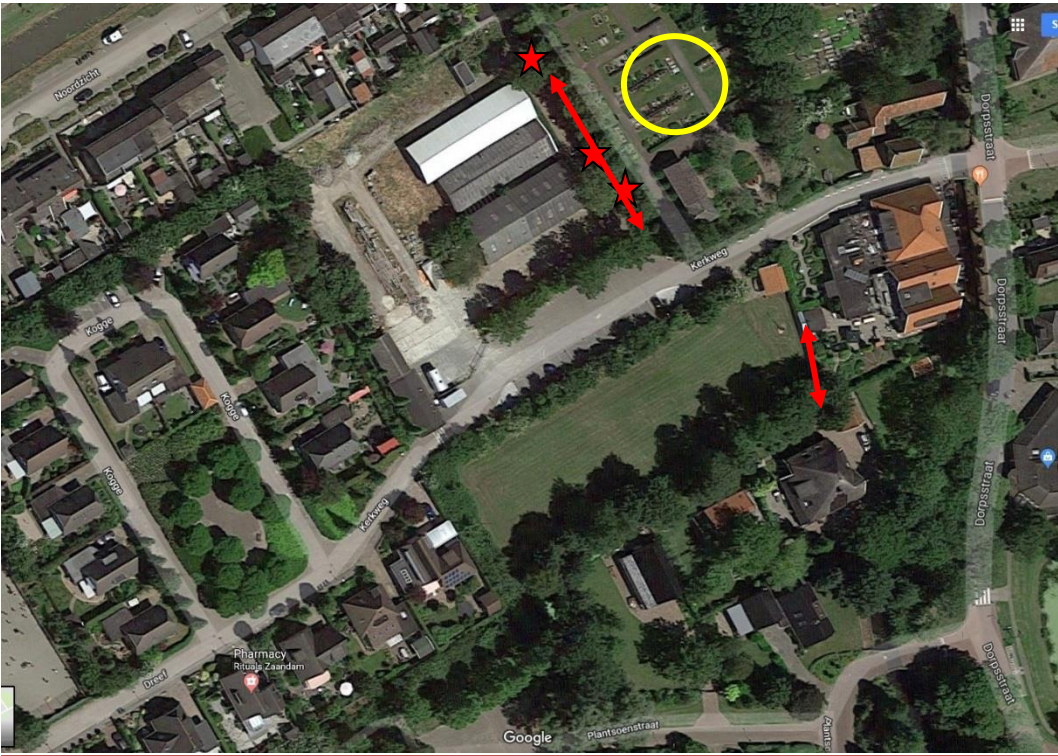
Tijdens het ochtendonderzoek op 29 mei 2018 zijn er geen vleermuizen waargenomen rondom, en in de directe omgeving van de ijsbaan en het koek- en zopiehuisje. Wel zijn in het pad tussen de loodsen en een parkachtige tuin/begraafplaats ten noordoosten van het plangebied wel regelmatig foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Vanaf het begin van de waarneming om 3.30 uur tot ongeveer 5.15 uur werden steeds 2 tot 3 gewone dwergvleermuizen langs het pad gehoord.

Op 26 juni is 's avonds vanaf zonsondergang geïnventariseerd. Rond de ijsbaan en het koek- en zopiehuisje was het erg rustig voor wat betreft vleermuizen. Rond 23.10 werd er even kort gefoerageerd door een gewone dwergvleermuis, aan de oostzijde van de ijsbaan. Langs het pad tussen de loodsen en het park/begraafplaats aan de oostzijde werd tussen 22.20 en 24.00 uur gefoerageerd door drie gewone dwergvleermuizen. Opvallend was een groep van ongeveer 6 tot 8 laatvliegers die tussen 22.15 en 24.00 uur foerageerden boven de open plek in het park/begraafplaats, pal naast het plangebied.

De eerste nazomer inventarisatie was op 15 augustus 2018. Er is wederom lopend langs de ijsbaan en over de bestrating langs de gebouwen geïnventariseerd. Rondom de ijsbaan en het koek- en zopiehuisje was het wederom rustig. Er is eenmaal een gewone dwergvleermuis passerend waargenomen, rond 23.30 uur. Het pad langs de loodsen was wel weer een plek waar vleermuizen actief waren. Hier zijn op drie verschillende plaatsen gedurende de gehele inventarisatietijd baltsende mannetjes gewone dwergvleermuis waargenomen vanuit bomen. Er zijn geen laatvliegers meer waargenomen tijdens deze inventarisatie.

De laatste inventarisatie gaf hetzelfde beeld. Er zijn bij de ijsbaan en het koek- en zopie-huisje geen vleermuizen waargenomen. Langs het pad tussen loodsen en park/begraaf-plaats werden wederom drie baltende mannetjes gehoord, gedurende de geheld inventa-risatietijd.

Figuur 11 geeft op een luchtfoto de waarnemingen van de vleermuizen weer. In Tabel 2 zijn de waarnemingen van foeragerende en passerende vleermuizen per avond weerge-geven.

Figuur 11. Vleermuiswaarnemingen. De rode pijlen geven aan waar passerend/ foeragerende gewone dwerg-vleermuizen langs vlogen. De rode sterren geven weer waarde baltende gewone dwergvleermuizen zijn gehoord. De gele cirkel geeft aan waar de laatvliegers foerageerden.

Tabel 2 Totaal nachtelijke waarnemingen in het veld van passerende en foeragerende vleermuizen in en om het plangebied

		29-05- 2018	26-06- 2018	15-08- 2018	05-09- 2018	Totaal waarnemingen
		Ochtend	Avond	Avond	Avond	
Nederlandse naam	Wetenschappe- lijke naam	Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	
		Foeragerend	Passerend	Foeragerend	Passerend	

Gewone dwerg- vleermuis	Pipistrellus pipistrellus	3	0	4	0	3	1	3	0	14
Laatvlieger	Eptesicus seroti- nus	0	0	6	0	0	0	0	0	6

4.3 Vleermuizen per functie

Kraamverblijven en zomerverblijven

Het onderzoek naar kraamverblijven en zomerverblijven is, volgens de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2017, in het voorjaar tussen 15 mei en 15 juli te worden uitgevoerd. Er is in het voorjaar op geen enkel moment zwermgedrag geconstateerd in de buurt van de gebouwen of dikkere bomen. Er zijn uitsluitend foeragerende/passerende vleermuizen aangetroffen. Er zijn binnen het plangebied geen kraamverblijfplaatsen of zomerverblijven aanwezig.

Foerageergebieden en vliegroutes

Langs het pad tussen de loodsen en het park/begraafplaats werd druk gefoerageerd door gewone dwergvleermuizen. In het park wat pal naast het plangebied ligt werd druk gefoerageerd door meerdere laatvliegers. De bomen waarlangs gefoerageerd werd, langs het pad en in het park blijven bij realisatie van de plannen intact.

Binnen, en in de directe omgeving van het plangebied is geen (essentieel) foerageergebied aangetroffen. Er is geen sprake van een essentiële vliegroute.

Paarverblijven en winterverblijven

Er werden op beide avonden in de nazomer gedurende de gehele inventarisatietijd meerdere roepende mannetjes gehoord, met name in de bomen langs het pad. Deze bomen staan in het park, op de grens van het plangebied, en blijven intact. Deze bomen zijn relatief dik en hebben wel mogelijkheden als paarplaats voor gewone dwergvleermuis. Deze bomen moeten dan ook zondermeer te blijven staan. Indien dit niet mogelijk is, is een ontheffing noodzakelijk.

Er is op geen van de beide avonden zwermgedrag geconstateerd.

5. EFFECTENBEOORDELING

5.1 Huismussen

De gevonden resultaten wijzen niet op een mogelijke aanwezigheid van nestlocaties of essentieel foerageergebied van huismussen binnen het plangebied. De aanwezigheid van vaste rust- of verblijfplaatsen van huismussen is redelijkerwijze uit te sluiten.

5.2 Vleermuizen

Kraamverblijven en zomerverblijven

Er is binnen het plangebied geen sprake van een zomerverblijf, of kraamplaats in een van de gebouwen die deel uitmaken van het plangebied. Er gaan dus in geen geval zomerverblijfplaatsen of kraamplaatsen verloren door de ingreep.

Foerageergebieden en vliegroutes

Er wordt aan de noordoostkant van het plangebied, langs het pad tussen loodsen en park/begraafplaats intensief gefoerageerd door meerdere exemplaren van de gewone dwergvleermuis. Het direct naastliggende park wordt door laatvlieger gebruikt als foerageergebied.

Incidenteel vliegt een gewone dwergvleermuis langs de ijsbaan. Er is hier echter geen sprake van een (essentiële) vliegroute. Indien de bomen langs het pad tussen loodsen en park blijven staan, verdwijnt er door de planvorming geen foerageergebied of vliegroute.

Paarverblijven en winterverblijven

Er zijn in de gebouwen binnen het plangebied geen paarplaatsen geconstateerd. Er zijn wel meerdere roepende mannetjes gehoord, vanuit de bomen langs het pad tussen loodsen en park/begraafplaats. Deze bomen zijn geschikt als paarverblijfplaats en kunnen zonder ontheffing niet verwijderd worden. Er is geen zwermgedrag geconstateerd rondom de gebouwen. Er verdwijnen door de ingreep geen paarplaatsen of winterverblijven, indien genoemde bomen blijven staan.

6. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

Er zijn geen verblijfplaatsen van huismussen of vleermuizen aangetroffen binnen de gebouwen van het plangebied. Met de sloop van de gebouwen gaan geen verblijfplaatsen verloren. Er zijn wel verblijfplaatsen aangetroffen in de bomen langs het pad tussen de loodsen en het oostelijk gelegen park/begraafplaats. Indien deze bomen blijven staan, verdwijnen er geen verblijfplaatsen. Echter, om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen zullen maatregelen genomen moeten worden om verstoring van deze verblijfplaatsen in de bomen langs het pad tussen loodsen en park/begraafplaats tijdens de ingreep te voorkomen. Hiervoor zal een bindend ecologisch werkprotocol moeten worden opgesteld.

Negatieve effecten van de ingreep op huismussen, of vleermuizen zijn niet te verwachten indien gewerkt wordt volgens het genoemde ecologisch werkprotocol. De ingreep leidt op die manier niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft huismussen of vleermuizen.

7. CONCLUSIES EN ADVIES

Binnen het plangebied gaan geen vaste rust- of verblijfplaatsen voor huismussen of vleermuizen verloren. Door de ingreep is er wel kans op verstoring van vleermuizen door de werkzaamheden. Hiervoor is het noodzakelijk dat gewerkt wordt volgens een nog op te stellen ecologisch werkprotocol.

Het plangebied zelf fungeert niet als essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis of andere soorten vleermuizen. Op grond hiervan kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied is of essentiële vliegroute bevat voor vleermuizen.

Met het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden, indien gewerkt wordt volgens een ecologisch werkprotocol.

Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het vleermuisprotocol 2017 van de Gegevensautoriteit Natuur, en voor zover van toepassing volgens de kennisdocumenten Huismus Versie 1.0, BIJ12, juli 2017 en Gierzwaluw Versie 1.0, BIJ12, juli 2017, kan worden gesteld dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.

8. BRONNEN

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, BIJ12, juli 2017.

Kennisdocument Huismus, *Passer domesticus*, versie 1.0, BIJ12, juli 2017.

Buiten aan het Werk. Houd Tijdig rekening met beschermde planten en dieren! (Brochure)

www.zoogdiervereniging.nl/vleermuizen

www.vleermuizenindestad.nl

Notitie : Notitie uitbreiding Quickscan flora en fauna ‘Gemeentewerf/ijsbaan’ te Abbekerk

Datum : 11 november 2019
Opdrachtgever : Gemeente Medemblik
Projectnummer : 209x00750
Opgesteld door : NL
Interne controle: : MvdS

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het kader van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van het verwijderen van de ijsbaan en gemeentewerf is reeds een quickscan uitgevoerd door BRO (d.d. 25 oktober 2017), waarbij ook vervolgonderzoek is uitgevoerd naar huismus en vleermuizen (september 2018). Door de uitbreiding van het plangebied wordt ook de Kerkweg 54 (restaurant het Nieuwe bonte paard) bij het projectgebied toegevoegd. Binnen deze rapportage wordt enkel voor deze uitbreiding een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan kan hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen potentieel aanwezige natuurwaarden die vanuit de Wet natuurbescherming en provinciaal beleid zijn beschermd. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’ van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is door een ecooloog van BRO¹ een bureaustudie gedaan. Op basis van ‘expert judgement’, de quickscan van 25 oktober 2017 en het rapport van het ecologisch

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

vervolg onderzoek van september 2018 is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Holland geraadpleegd. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Planbeschrijving

Het plangebied is gelegen in Noord-Holland, vlak langs de A7, ongeveer 8 kilometer ten noorden van Hoorn. Het plangebied ligt centraal in het dorp, onder andere gelegen tegen de kerk en begraafplaats. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Topografische kaart ligging van het plangebied (1:25.000)

Huidige situatie

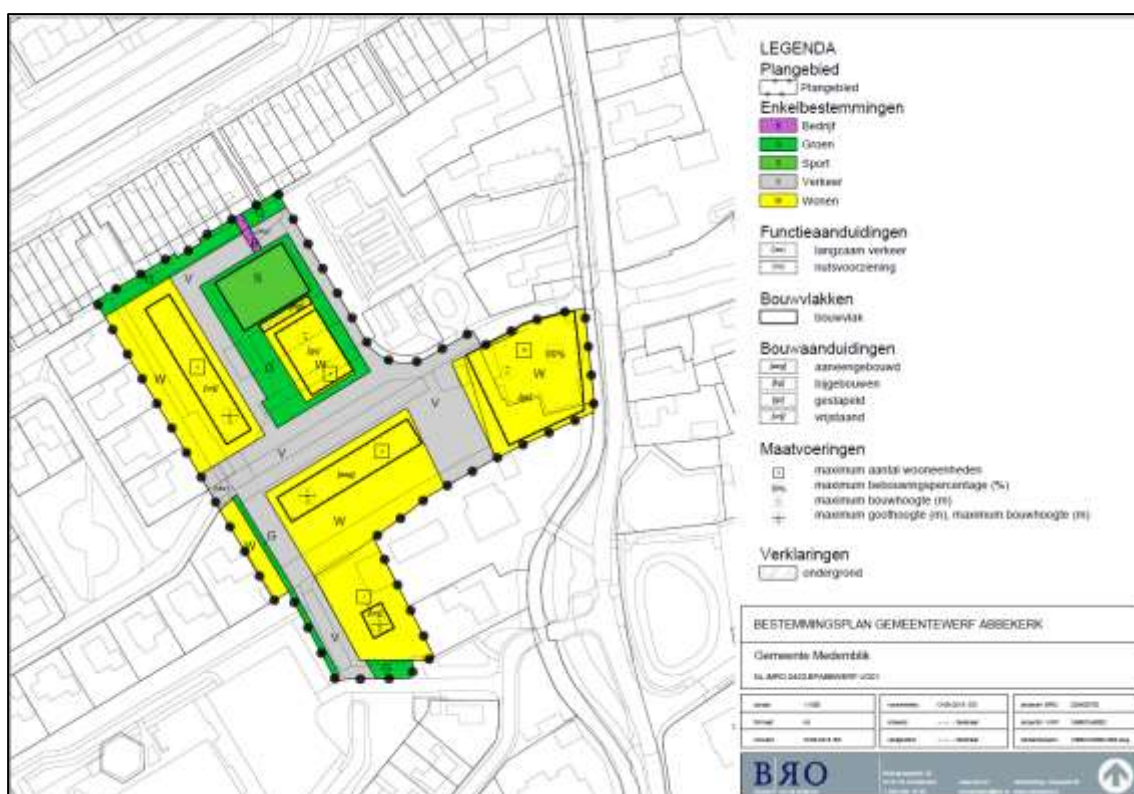
Het gedeelte van het plangebied dat uitgebreid wordt, bestaat momenteel uit het restaurant 'Het Nieuwe Bonte Paard'. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven.

Toekomstige situatie

De opdrachtgever is voornemens het plangebied uit te breiden met het huidige restaurant 'Het Nieuwe Bonte Paard'. Deze zal worden gesloopt ten behoeve van de bouw van in totaal 38 woningen binnen het nieuwe plangebied. Figuur 3 geeft een beeld van de toekomstige situatie.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving

Figuur 3. Toekomstige situatie plangebied

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, "IJsselmeer", bevindt zich op circa 7,5 kilometer afstand ten oosten van het projectgebied (zie figuur 10). Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de afstand tot het plangebied zijn externe effecten als gevolg van aspecten als licht, geluid en trillingen uitgesloten. Daar de voorgenomen ontwikkeling de realisatie van 38 woningen betreft (gehele plangebied), is een toename aan stikstofuitstoot te verwachten. Een toename van stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied is niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in de vorm van een AERIUS-berekening voor het gehele plangebied dient uit te wijzen of er een toename van stikstofdepositie plaatsvindt.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is niet gelegen binnen het NNN (zie figuur 10). Het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNN ligt ongeveer 2 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet worden aangetast. Vervolgonderzoek in het kader van het NNN wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Figuur 10. Ligging NNN (groen) en Natura 2000-gebieden (rood gearceerd) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Aangezien het plangebied zich binnen de bebouwde kom bevindt is toetsing aan het onderdeel houtopstanden conform de Wet natuurbescherming bij dit plan niet aan de orde.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 3.1 Wet natuurbescherming)
- Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wet natuurbescherming)
- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wet natuurbescherming)

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Vogels (artikel 3.1 Wnb)	Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)	Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)
<i>Art 3.1 lid 1</i> Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.5 lid 1</i> Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.10 lid 1a</i> Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
<i>Art 3.1 lid 2</i> Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	<i>Art 3.5 lid 4</i> Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1b</i> Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
<i>Art 3.1 lid 3</i> Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	<i>Art. 3.5 lid 3</i> Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
<i>Art 3.1 lid 4 en lid 5</i> Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	<i>Art 3.5 lid 2</i> Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	<i>Art 3.5 lid 5</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1c</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen

De Wet natuurbescherming regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan afstemmen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de zogenoemde verbodsregels. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wnb) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Zo zijn, in tegenstelling tot een aantal andere provincies, de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) binnen de provincie Noord-Holland niet vrijgesteld.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet veront-rusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Toetsing soortenbescherming

Gezien het plangebied sinds de voorgaande quickscan van 25 oktober 2017 en het rapport van het ecologisch vervolgonderzoek van september 2018 niet is veranderd, zijn er geen beschermde grondgebonden zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen, ongewervelden en vaatplanten te verwachten binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

Uit het rapport van het ecologisch vervolgonderzoek van september 2018 blijkt dat er binnen en in de omgeving van het toenmalige plangebied geen huismussen zijn aangetroffen, terwijl bij de veldbezoeken wel een omgevingscheck is uitgevoerd. Op basis hiervan kan redelijkerwijs uitgesloten worden dat er een overtreding van de Wnb plaatsvindt tijdens de sloop met betrekking tot huismus. Voor gierzwaluw zijn geen geschikte invliegopeningen aanwezig. Wel kunnen er incidenteel 'algemene' broedvogels, zoogdieren en amfibieën voorkomen binnen het plangebied. Voor de betreffende vogelsoorten geldt dat, indien het verwijderen van het opgaand groen binnen de groenstrook buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er redelijkerwijs geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Voor de algemene zoogdieren en amfibieën geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat er zorg moet worden

gedragen voor aanwezige individuen. Zo moeten aangetroffen individuen de kans krijgen het plangebied te verlaten. Bij soorten als gewone pad en egel kan het individu met beleid buiten het plangebied worden geplaatst.

Tijdens het ecologisch vervolgonderzoek zijn er wel vleermuizen waargenomen binnen en in de omgeving van het toenmalige plangebied. Het huidige restaurant 'Het Nieuwe Bonte Paard' bevat geschikte rust- en verblijfplaatsen voor een vleermuizensoort, zoals kierende dakranden en andere openingen naar ruimtes onder het dak of in de spouw. Bij sloop van het restaurant bestaat de kans dat er een vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizensoort verloren gaat. Bij het reeds uitgevoerde vervolgonderzoek naar vleermuizen is deze bebouwing niet onderzocht. Middels een vervolgonderzoek dient duidelijk te worden of zich in de te slopen bebouwing verblijfplaatsen van een vleermuissoort bevinden. Op basis van het vervolgonderzoek wordt bepaald of er bij uitvoering van de sloop sprake is van overtreding, en of het treffen van maatregelen en een ontheffingsprocedure aan de orde is alvorens er mag worden gesloopt.

Conclusie

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan alleen in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten, in acht wordt genomen:

- Met betrekking tot de sloop zijn overtredingen ten aanzien van het verstoren/verwijderen van verblijfplaatsen van een vleermuissoort in het restaurant op basis van de quickscan flora en fauna niet uit te sluiten. Protocolair vervolgonderzoek gedurende het juiste seizoen dient hieromtrent uitsluitel te geven;
- Ten aanzien van broedvogels dient, om overtreding op voorhand redelijkerwijs te voorkomen, het verwijderen van nestgelegenheid buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of een controle moet de aanwezigheid van een broedgeval kunnen uitsluiten;
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Daarnaast zal met betrekking tot het onderdeel Natura 2000, middels een enkelvoudige Aeries-berekening, inzichtelijk moeten worden gemaakt of er sprake is van een significantie toename van de stikstofdepositie ter plaatse van Natura 2000-gebieden. Vervolgonderzoek ten behoeve van het NNN en/of toetsing aan het onderdeel houtopstanden (voormalige Boswet) is bij dit plan verder niet aan de orde.

Vervolgtraject en advies

De sloop van de bebouwing binnen het plangebied 'Het Nieuwe Bonte Paard' kan negatieve gevolgen hebben voor vleermuizen, wat een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming betreft. Daarom zal middels soortgericht vervolgonderzoek eerst inzichtelijk moeten worden of in de huidige situatie verblijfplaatsen aanwezig zijn van de betreffende soort(groep)en. Een vervolgonderzoek naar vleermuizen loopt van half mei tot en met eind september.

Bij de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van een vleermuizensoort is één van de onderdelen van de noodzakelijke maatregelen het tijdig aanbieden van temporele alternatieve verblijfsmogelijkheden (bijvoorbeeld vleermuiskasten). Afhankelijk van de aanwezige verblijfsfunctie(s), dienen meerdere geschikte alternatieve verblijfsmogelijkheden te worden aangeboden die de te verstoren/verwijderen verblijfplaatsen (tijdelijk) kunnen opvangen. Daarbij geldt conform de Wet natuurbescherming voor de vervanging van verblijfplaatsen, afhankelijk van de aangetroffen verblijfsfunctie, een gewenningsperiode van minimaal 3 à 6 maanden waarin vleermuizen actief zijn, alvorens met de sloopwerkzaamheden ter plaatse van de verblijfplaats mag worden gestart. De wintermaanden mogen hierbij dus niet worden meegerekend. Bij de aanwezigheid van een kraamverblijf dienen alternatieve kraamverblijven zelfs minimaal een volledig kraamseizoen (mei – juli) aanwezig te zijn geweest tegelijkertijd met de huidige verblijfplaats. Dit kan tot gevolg hebben dat bij het aantreffen van een verblijfplaats pas in het seizoen na het verlenen van de ontheffing voor het verstoren ervan kan worden gesloopt. Voor een initiatiefnemer is dat vaak een extra jaar tijdverlies. Indien de projectplanning van essentieel belang is, adviseert BRO om vooraf aan het vleermuizenonderzoek al alternatieve verblijfplaatsen te plaatsen, conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de te verwachten soorten en verblijffuncties. Hiermee kan eventuele vertraging van de planning worden beperkt.

Daarnaast dient voor het verwijderen van aangetroffen verblijfplaatsen een ontheffing te worden aangevraagd bij de betreffende provincie of omgevingsdienst, in dit geval de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Een ontheffingsaanvraag dient te worden onderbouwd met een activiteitenplan waar juridische en ecologische aspecten als de specifieke maatregelen en werkzaamheden, de gunstige staat van instandhouding, het wettelijk belang, een alternatievenafweging en de planning in zijn opgenomen. Na het verkrijgen van de ontheffing kunnen de werkzaamheden ter plaatse van de aangetroffen verblijfplaats worden uitgevoerd, mits aan alle voorwaarden uit de ontheffing wordt voldaan en de gevoelige periodes worden ontzien. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord neemt normaliter binnen 20 weken een besluit over de aanvraag.

Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 2. Overzicht (potentiele) aanwezigheid beschermde soorten/gebieden en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Potentieel aanwezig	Sprake van overtreding	Vervolgtraject / maatregelen	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Te voorkomen	Plangebied buiten broedseizoen bouwrijp maken of controle vooraf	Globale broedseizoen loopt van maart tot half augustus
	Jaarrond beschermd	Nee	Nee	-	Huismussen reeds onderzocht
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar gebruik van gebouw door vleermuizen	Bij aanwezigheid is voor de sloop een ontheffing nodig
	Foerageerhabitat	Minimaal	Nee	-	-
	Vliegroutes	Minimaal	Nee	-	-
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Te voorkomen	Zorgplicht afdoende	-
Reptielen		Nee	Nee	-	-
Amfibieën		Ja	Te voorkomen	Zorgplicht afdoende	-
Vissen		Nee	Nee	-	-
Ongewervelden		Nee	Nee	-	-
Vaatplanten		Nee	Nee	-	-

Gebiedsbescherming	Afstand tot gebied	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Bijzonderheden / opmerkingen
Natura 2000	ca. 7,5 km	Mogelijk	AERIUS berekening	Enkel doorgang bij geen toename stikstofdepositie
Natuurnetwerk Nederland	ca. 2 km	Nee	-	Wezenlijke ecologische waarde en kenmerken blijven gelijk
Houtopstanden	-	Nee	-	Niet van toepassing

Geraadpleegde bronnen

Algemene Literatuur

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Algemene websites

- Bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- Eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- Floron.nl (soortgegevens planten)
- Ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- Sovon.nl (soortgegevens vogels)
- Synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- Verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- Vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- Wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01 (wettekst Wet natuurbescherming)
- Zoogdierverseniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Noord-Holland

- Maps.noord-holland.nl/kaarten/ (NNN en natuurbeheerplan Noord-Holland)
- odnhn.nl/Wet_natuurbescherming (implementatie natuurwetgeving binnen provincie Noord-Holland)
- Ontwerp Natuurbeheerplan 2017 Noord-Holland. Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland op dinsdag 17 mei 2016, Haarlem

Resultaten vervolgonderzoek vleermuizen

Uitbreiding IJsbaan, Abbekerk

titel rapport
**Resultaten vervolgon-
derzoek vleermuizen**

datum
23 november 2020

projectnummer
209x00750

opdrachtgever
Gemeente Medemblik

BRO
Projectleider
PZ

opgesteld door
NL

interne controle
RdM

bron Kaft
MvdS

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

BRO
Ruimte | om in te leven

*“Als we anderen de ruimte niet gunnen zullen we zelf steeds
meer opgesloten raken.”*

Prof. Hans Galjaard

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
2 Omschrijving plangebied	4
2.1 Huidige situatie	4
2.2 Toekomstige situatie	4
3 Werkwijze	5
3.1 Vleermuizen	5
4 Resultaten	7
4.1 Vleermuizen	7
4.1.1 Verblijfplaatsen	7
4.1.2 Foeragerende vleermuizen	7
4.1.3 Vliegroutes	7
4.2 Overige soorten	7
5 Effectenbeoordeling en toetsing	8
5.1 Vleermuizen	8
5.2 Overige soorten	8
6 Conclusie	9
7 Bronnen	10
8 Verklarende Woordenlijst	11

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om het huidige restaurant 'Het Nieuwe Bonte Paard' te slopen ten behoeve van de bouw van in totaal 38 woningen. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO, is vastgesteld dat de gebouwen binnen het plangebied geschikte verblijfplaatsen bevatten voor vleermuizen. Naar aanleiding hiervan is vleermuisonderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2020, om verblijfplaatsen van vleermuizen vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in het betreffende bedrijf?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijffunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van verblijfplaatsen?
- Leidt het de sloop tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (mede ten behoeve van een ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan, omdat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vast moet komen te staan dat de maatregelen ook daadwerkelijk de functie die de gebouwen hebben voor de soort(en), doen behouden. Ook dient te worden getoetst

of de huidige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffingsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een ontheffingstraject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen vlak langs de A7, ongeveer 8 kilometer ten noorden van Hoorn. Het plangebied ligt centraal in het dorp Abbekerk, onder andere gelegen tegen de kerk en begraafplaats. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Het plangebied bestaat momenteel uit het restaurant 'Het Nieuwe Bonte Paard'. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven.

2.2 Toekomstige situatie

De opdrachtgever is voornemens het huidige restaurant 'Het Nieuwe Bonte Paard' te slopen ten behoeve van de bouw van in totaal 38 woningen.

Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

3 Werkwijze

3.1 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode half mei tot en met september 2020 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken per deelgebied uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paar-verblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invlieg-tijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. Omdat het niet reëel is om de hele nacht binnen een of meerdere deelgebieden te zoeken naar laatvliegers, hebben in de periode half mei - half juli twee gerichte avondrondes (tot circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 30 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger. Daar kraamgroepen van de gewone dwergvleermuis door het in- en uitvliegen in deze eerste twee uur ook goed waarneembaar zijn, dit mede in verband met de groepsgrootte en het tijdig terugkomen om de jongen te zogen, is hieromtrent een voldoende betrouwbaar beeld verkregen omtrent de aan/afwezigheid van kraamverblijfplaatsen.

Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (vanaf circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Vervolgens hebben in de periode half augustus - eind september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdierverseniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties

voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor

Tabel 1 Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
18-05-2020	Vleermuizen (kraam- en zomer-verblijf)	21.30-23.30	21.36	Wind gemiddeld 3 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag	14°C
22-06-2020	Vleermuizen (kraam- en zomer-verblijf)	22.00-00.00	22.08	Wind gemiddeld 2 Bft Licht bewolkt Geen neerslag	15°C
21-07-2020	Vleermuizen ochtend (zomer-verblijf)	03.45-05.45	05.43	Wind gemiddeld 3 Bft Half bewolkt Geen neerslag	11°C
18-08-2020	Vleermuizen (paar-verblijf)	22.00-00.00	20.59	Wind gemiddeld 3 Bft Half bewolkt Geen neerslag	18°C
21-09-2020	Vleermuizen (paar-verblijf)	21.00-23.00	19.40	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	14°C

het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitend kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuizen onderzoek: temperatuur niet lager dan 10 °C, de windsnelheid beneden de 5 Beaufort en geen sprake van neerslag, anders dan lichte motregen (zie tabel 1).

4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Verblijfplaatsen

Er is geen binding met de gebouwen binnen het plangebied waargenomen. Ook is er geen zwermgedrag waargenomen. Tijdens de avondronde van 21 september zijn eenmalig enkele sociale roepjes gehoord binnen het plangebied. Gezien deze roepjes niet met regelmatige vluchten werden waargenomen betreft het waarschijnlijk geen baltsterritorium. Aan de hand van het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

4.1.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen en een laatvlieger waargenomen boven de begraafplaats (figuur 3). Incidenteel vloog er een gewone dwergvleermuis op de kruising van Dorpsstraat en Kerkweg (figuur 3). Later in de avond trok deze weg en vloog er slechts incidenteel een individu over. Gezien de vleermuizen hier niet de hele avond aanwezig waren en regelmatig een kwartier of langer verdwenen is het niet de verwachting dat het plangebied essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis betreft. Daarnaast is er in de directe omgeving genoeg groen aanwezig dat kan dienen als foerageermogelijkheid. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied.

4.1.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd.

4.2 Overige soorten

In de betreffende woningen kunnen ook vogels zonder jaar-rond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.

Figuur 3: Foerageergebied gewone dwergvleermuis en laatvlieger (geel) en incidenteel voorbijvliegende gewone dwergvleermuis (oranje) ten opzichte van het projectgebied (rood)

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Vleermuizen

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geen rust- en verblijfplaatsen van een vleermuissoort waargenomen. Er gaan bij werkzaamheden geen rust- en verblijfplaatsen, essentieel leefgebied of vliegroutes verloren. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot een vleermuissoort is uitgesloten.

5.2 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Conclusie

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen rust- en verblijfplaatsen van een vleermuissoort waargenomen (tabel 2). Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot een vleermuissoort is uitgesloten. Er hoeft geen ontheffing te worden verkregen, noch zijn er enige vervolgstappen noodzakelijk met betrekking tot deze soort(groep)en.

Wel dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aange troffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Tabel 2 Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Hoeveel	Overtreding	Maatregelen
Vleermuizen	Nee	-	Nee	-
Overige soorten ¹	Mogelijk	-	Mogelijk	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

¹ Dit betreft soorten die niet honkvast zijn en/of waarvan de nest/verblijfplaats niet jaarrond is beschermd. Echter mogen de nesten/verblijfplaatsen met eieren of jongen niet worden verstoord/verwijderd. Hieromtrent dient per complex de situatie qua planning en werkzaamheden te worden afgestemd met de begeleidend ecooloog.

7 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.

8 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kunnen oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen

alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winter te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Tegelen

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01